

Misstänkt konkurrensbegränsande samarbete – planeringssystem m.m. för anropsstyrd trafik

Saken

Misstänkt konkurrensbegränsande samarbete enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) och artikel 101 fördraget om Europeiska unionens funktionssätt

Beslut

Konkurrensverket kommer inte att utreda saken ytterligare.

Ärendet avslutas.

Konkurrensverkets utredning i ärendet

Bakgrund

Ärendet inleddes efter att Konkurrensverket fått kännedom om att Samres Holding AB, 556811-6114, Samres AB, 556433-7417 och DRT Solution AB, 559082-4115 (gemensamt Samres) och Snapcode AB, 556807-0733 (Snapcode) ingått ett avtal som kunde innebära en överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579), KL, och artikel 101 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF-fördraget. Den misstänkta överträdelsen bestod i att de två företagen under 2018 ingått ett avtal som skulle kunna innebära en marknadsdelning mellan Samres och Snapcode gällande framtida offentliga upphandlingar inom organisation och administration av anropsstyrd trafik.

Företagen och marknaden

Samres och Snapcode är båda verksamma inom organisation och administration av anropsstyrd trafik (t.ex. färdtjänst, skolskjutsar och landstingstransporter) där det allmänna betalar huvuddelen. Tjänsten att organisera och administrera anropsstyrd trafik inkluderar moment att boka, planera, stödja genomförande, resursplanering (fordon m.m.), uppföljning av transporter, rapportering och

ekonomihantering. Svenska kunder för den här typen av tjänster är typiskt sett regionala trafikmyndigheter, länstrafikbolag, landsting och vissa kommuner.

Kunderna kan köpa in eller upphandla tjänster avseende anropsstyrd trafik på tre olika sätt: planeringssystem (dvs. it-lösning/mjukvara), beställningscentraler (dit användarna vänder sig för att beställa en resa) eller som en helhetstjänst där både planeringssystem och beställningscentralen ingår.

Samres verksamhet har historiskt varit inriktad på att driva beställningscentraler, dvs. att ställa personal till förfogande som har direkta kontakter med användare, förare och andra. Den typen av anropsstyrd trafik som Samres organiserar är informationsintensiv och kräver digitala lösningar i form av ett planeringssystem för att hantera. Samres har också erbjudit helhetstjänster i samarbete med Snapcode.

Snapcodes verksamhet har historiskt varit inriktad på att utveckla och sälja planeringssystem för den anropsstyrda trafiken. Det av Snapcode utvecklade planeringssystemet Alfa används av beställningscentraler.

Avtalet

Under utredningen har det framkommit att Samres och Snapcode tidigare har haft ett samarbete. Samarbetet bestod bl.a. i att Samres mot en ersättning kunde använda Snapcodes planeringssystem Alfa då Samres lade anbud på helhetstjänster. Detta samarbete upphörde i och med att Samres utvecklade ett eget planeringssystem under 2017 (Drip).

Omkring årsskiftet 2017/2018 gav Samres in ett anbud till Oslo kommun i Norge som upphandlade en helhetslösning (dvs. både drift av kommunens beställningscentral och tillhandahållande av planeringssystem ingick i upphandlingen). Oslo kommun hade tidigare upphandlat samma sak, och Samres hade sedan 2014 tillhandahållit tjänsten till Oslo kommun. Samres hade vunnit den tidigare upphandlingen med Snapcodes planeringssystem Alfa. I den nya upphandlingen kunde Samres ge in ett anbud på egen hand, men då med sitt eget planeringssystem Drip. Även Snapcode gav in ett anbud i upphandlingen, men anbudet förkastades p.g.a. att Snapcode inte hade visat på efterfrågad erfarenhet av att hantera driften av en beställningscentral. Samres vann upphandlingen.

I samband med att Samres under sommaren 2018 skulle byta ut Alfa-systemet till Drip-systemet i Oslo (vid övergången mellan det gamla och det nya kontraktet) uppstod ett behov av att förlänga användningen av Alfa-systemet en månad längre än vad som ursprungligen avtalats. För att kunna förlänga avtalet med Oslo kommun vände sig Samres till Snapcode för att avtala om en månads förlängd licensiering av Alfa-systemet. Efter förhandlingar mellan Samres och Snapcode ingicks två avtal samtidigt, ett förlängningsavtal och ett licensavtal.

I förlängningsavtalet reglerades den ersättning som Samres skulle utge för den fortsatta användningen av Alfa-systemet i Oslo. I licensavtalet reglerades att företagen skulle dela lika (50/50) på förtjänsten från avtal som Samres vann i upphandlingar av planeringssystem och från avtal som Snapcode vann i upphandlingar av helhetstjänster. Vidare åtog sig företagen att informera varandra om de planerade att delta i sådana upphandlingar.

Det framgår inte av utredningen att avtalet har tillämpats vid någon tidpunkt. I den mån det funnits en gemensam vilja att tillämpa avtalet tycks dock denna i vart fall upphört i samband med att Konkurrensverket fick kännedom om avtalet en kort tid efter det att avtalet ingicks.

Marknadsutveckling

Inköp av planeringssystem av anropsstyrd trafik sker genom offentlig upphandling då det rör tjänster som bekostas av det allmänna. Utredningen har inriktats mot upphandlingar där planeringssystem upphandlas skilt från tjänsten att driva beställningscentraler, då det finns indikationer på att det främst är i sådana upphandlingar som både Samres och Snapcode skulle kunna lämna anbud.

Av utredningen har framkommit att det under ett par års tid efter det att licensavtalet ingicks, inte skedde några upphandlingar av planeringssystem i Sverige. Under det senaste året har det skett i vart fall två sådana upphandlingar där både Samres och Snapcode lämnat anbud, anbud som också kvalificerats och utvärderats.

Skäl för beslutet

Rättslig grund

Av 2 kap. 1 § KL och artikel 101 EUF-fördraget framgår att avtal mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrider konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt är förbjudna. Detta gäller särskilt bl.a. avtal som innebär att konkurrerande företag delar upp marknader eller kunder mellan sig.

Konkurrensverkets bedömning

Konkurrensverket har bl.a. undersökt om Samres och Snapcode, vid tidpunkten då licensavtalet ingicks, var konkurrenter inom planeringssystem.

Under utredningen har framkommit att Samres och Snapcodes verksamheter, i vart fall innan 2018, baserades på olika tjänster/produkter. Samres verksamhet var inriktad på att driva beställningscentraler medan Snapcodes verksamhet var inriktad på att utveckla planeringssystem. Samres kunde då erbjuda helhetstjänster endast med Snapcode som underleverantör av planeringssystem. Före 2018 konkurrerade Samres och Snapcode därför inte med varandra.

Att Samres från och med 2018 hade ett egenutvecklat planeringssystem och därför inte längre behövde använda sig av Snapcodes planeringssystem Alfa för leveranser av helhetstjänster, utgör en indikation på att företagen från den tidpunkten var konkurrenter, liksom att Samres i det nya kontraktet med Oslo kommun kunde byta ut Snapcodes Alfa-system mot sitt eget Drip-system.

Under cirka två års tid efter det att licensavtalet ingicks konkurrerade Samres och Snapcode inte i några upphandlingar av planeringssystem i Sverige, då det inte skedde några sådana upphandlingar. Därefter har Samres och Snapcode mötts vid sådana upphandlingar av planeringssystem vid i vart fall två tillfällen. Företagens deltagande i dessa två upphandlingar indikerar att de är konkurrenter och att det därmed finns förutsättningar för att licensavtalet, om det tillämpades, skulle kunna utgöra en otillåten marknadsdelning.

Samtidigt indikerar Samres och Snapcodes deltagande i de två upphandlingarna att licensavtalet inte hindrat företagen från att konkurrera genom att delta i upphandlingar avseende samma produkter/tjänster. Till det kommer att i den mån det funnits en gemensam vilja att tillämpa avtalet tycks denna i vart fall upphört i samband med att Konkurrensverket fick kännedom om avtalet en kort tid efter det att avtalet ingicks.

Mot bakgrund av detta och då Konkurrensverket har följt marknaden under en tid, väljer Konkurrensverket att inte ytterligare utreda ärendet.

Slutsats

Konkurrensverkets utredning har inte visat att licensavtalet har haft, eller har, någon inverkan på Samres eller Snapcodes uppträdande på marknaden. Mot bakgrund av detta och vid en bedömning av omständigheterna i övrigt finner verket att det saknas tillräckliga skäl att fortsätta utreda förfarandet.

Konkurrensverkets beslut att avsluta utredningen innebär inte ett ställningstagande till om förfarandet är i överensstämmelse med konkurrensreglerna.

Beslutet kan inte överklagas/särskild talan

Konkurrensverkets beslut kan enligt 7 kap. 1 § KL inte överklagas.

Enligt 3 kap. 2 § KL kan däremot ett företag som berörs av förfarandet på egen hand väcka talan vid domstol för att få saken prövad (särskild talan).

Talan väcks genom ansökan om stämning vid Patent- och marknadsdomstolen.

Detta beslut har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit sakkunnige Peter Alstergren.

Beslutet undertecknas inte egenhändigt och saknar därför namnunderskrift.

Rikard Jermsten

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats.

Kopia till:

Samres Holding AB

Samres AB

DRT Solutions AB

Snapcode AB